

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 17.

Lýsingaprísir fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 8. mei 1944.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1.50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

20-manna- veldið.

»Dimmalætting« og »Dagblaðið«
hvørt í sínum lagi, royndu at káva
út yvir, at nakað 20-mannaveldið
hefur gjørt vannlukku móti fiski-
manninum.

Hvi royndu at stúga sannleikan
undir stólin?

Hvørki »Dimmalætting« ella
»Dagblaðið« kunnu dylja,

at sambandið og fólka- fram-
burðsfelagsflokkurin feldu uppskot-
ið hjá javnaðarmonnum um eitt
forhýringarkontór, ið skuldi skipa
fyri, at siglings- og veiðilíkindini
vórðu líka fyri allar føroyskar
fiskimenn,

at sambandið og fólka- fram-
burðsfelagsflokkurin saman við
framburðsfelagsmonnum feldu
uppskotið hjá javnaðarmonnum
um at geva tingi-
num rætt til at taka eitt tvungið
lån til keyp av amboðum, skip og
øðrum, til okkara arbeiðandi fólk
at sambandið og fólka- fram-
burðsfelagsflokkurin feldu uppskot-
ið hjá javnaðarmonnum um at
stovna ein oyggjarbanka, ið vildi
givið tinginum umsónarrættin við
og ágóðan av allari fremmandari
valuta eins og av øllum banka-
virki,

at sambandið og fólka- fram-
burðsfelagsflokkurin feldu upp-
skotið hjá javnaðarmonnum um
at lætta øllum um skattin á tær
fyrstu 6000 kr. av inntøkuni sam-
svarandi við dýrtíðina, og at á-
leggja teim heilt stóru inntøkun-
um hjá grossistum og virkisberrum
o. ø. ein munandi eykaskatt til
økjan av okkara grunnum og
stimbran av ellisrentunjótarum,
avlæmisfólki og øðrum treingjandi.
Av grunninum er tað serliga
vinnulánsgrunnurin og hin sociali
grunnurin ið treingja at økjast, tí
teirra uppgávur eru so ovurstórar.

Sannleikin er, at sum nú stend-
ur til í politiskum talvi, ganga
sambandsmenn og fólka- flokksmenn
og framburðsfelagsmenn saman at
kalla í øllum okonomiskum, soci-
alum og vinnuvegaligum spurn-
ingum.

Okonomiskt, socialt og vinnu-
vegaligt sýnist ikki at vera ein
hársbreidd á muni millum sam-
bandsflokkin og fólka- og fram-
burðsfelagsflokkin.

Gud skal vita, um nakar natio-
nalar munur er teirra millum
heldur.

Um hetta meiri næstu ferð.

„Feroyingar vildu kon- ið at deyð í hungri og hjálparleysi“.

helt ein maður nú ein dagin fyri.
Eg fekk ikki fyrsta partin av
setningini, og spurdi, hví hann
segði soleiðis.

»Jú«, segði hann, »um hver
maður og hvørt konufólk fekk
milliónurnar í part, sum Ziska
frægi skrivur um, vildi eingin farið
at velt, eingin vildi fiska, eingin
vildi kóka, eingin hildið húsið í
stand, eingin vildi arbeiði. Øll vildu
livað sum millionerar. Men tá ið
eingin við arbeiða, er deyðin í
durinum.

So.

VIÐ SNØRINUM

»Brimnes« kom leygardagin undan
Íslandi. Hon hevði roynt við
snøri. Hóast veðrið var av tí
versta, so ringt, at hon bert hevði
kunnað roynt í 9 samdøgur —
hevði hon fingið at kalla uppi tvær
reisur.

Fiskurin var so ovurstórur, at
hon kundi ikki ruma meiri enn
1500 á dekkinum í senn.

VIÐ LÍNU

»Vestmanna« og »Silverlinning«
komu í seinastu viku undan Íslandi.
Bæði skipini høvdu roynt við
linu. »Silverlinning« hevði fiskað
sjálv 800 kurvar og keypt restina.
»Vestmanna« hevði slakar 1200
kurvar, fiskað alt sjálv. Veðrið
hevði forðað linudriftini ógvuliga
meinandi.

Var veðrið bara meðalgott, vildu
skipini við tað sama havt fingið
uppi.

Ætlar hann sær at „boykotta“ socialistarnar?

Páll Patursson lýsir í »Dimma-
lætting« og »Dagblaðnum« og
hinum fólka- flokksbløðunum eftir
føroyskum arbeiðarum til bónda-
garðar á Íslandi.

Ætlar hann at lata javnaðarmenn
ikkji sleppa uppi part eins og
summir gera við siglingini?

Harra Páll bóndi Patursson er
ein umskjari til umboðssessin í
Íslandi. Tað er ikki listiligt útlið,
javnaðarmenn hava, um hesin
»stóri« maður verður valdur.

So.

Barnahjálpin!

Burtur við øllum kapitalist- snobbum innanfyri okkara rekkjur!

Mær og hverjari kvinnu er givin
tann rættur, at eingin skal kunna
misrækta interessurnar hjá okkum
kvinnum, uttan vit hava loyvi til
at tala at.

Hetta er ein stórur rættur, ein
dýrur rættur, tann dýrasti, ið tað
sokallaða demokratiska samfelagið
hefur givið okkum.

Men vit kvinnur megu nýta hann.
Einki skil á, sum vit hava verið
tigandi.

Eingin nívist meiri av teim ringu
korunum, ið arbeiðarastætturin hevur
freistað, enn kvinnan.

Eingin hevur tí størri grund til
at tala at, taka lut í føroyskum
politikki, vera við til at avgera,
hvussu, viðurskiptini skulu skipast,
enn vit kvinnur.

Fram kvinnur! Vinkonur og
kammiratar, latið ikki »Dagblaðið«
og organið hjá Ziska, patentkapi-
talistsnobbarni, taka dirvi frá okk-
um, tala okkum, at verða somu
snobbar, somu sleikjarar, somu
skammrósarar.

Eitt erligt slag, ein erligan bar-
daga fyri okkara heilagu søk —
tað má vera okkara eyðkenni.

Rættin at tala at, rættin at leggja
uppi, rættin at verða tikið við —
henda rættin havi eg lovað mær
sjálvum at nýta.

Eg havi lovað tað, tí eg skyldi
mær sjálvum at gera tað.

Men eg skal tó — í allari be-
skeðinheit — leggja við, at eg
eisini og kanska ikki minst havi
lovað tað, tí eg kenni tað sum
mína plikt yvir fyri vinkonum og
arbeiðsfelagum mínum at gera tað.

Og lat meg taka uppáftur, kvin-
nur:

Lat ongan lulla tykkum í svøvn!
Verið vaknar!

Verið árvaknar!

Ansið serliga eftir tykkara um-
boðskvinnum!

Tað liggur so ómetaligt á, at
tær og teir, ið umboða okkum,
gera tað væl. Ikki svikja ella
»smøla« okkara interessur burtur
til bata fyri okkara náttúrligu mó-
tstøðumenn.

Eru tær trúgvur, ið umboða
okkum, styðjið tær!

Verjið tær!

Latið tær ongatið standa einsa-
mallar!

Men lata tær seg lokka og binda

At kærri bróður, svágur og far-
bróður okkara

CARL OLSEN

andadist í dag, verður kunngjørt
skyldfólki og vinum.

Jarðferdin verður úr kirkjuni
mánadagin 8. mei kl. 2 í Nýggja
kirkjugardin.

Tórshavn, 4. mei 1944.

Familjunnar vegna.
Olaf Olsen.

til at skjóta okkara interessur til
viks fyri at ganga ørindi fyri mó-
tstøðumenn okkara, kapitalistarnar,
so setið tær frá. Latið einki halda
tykkum frá at breiða omanav teim-
um.

Men minnst til:

Tað má vera ein óbroyttilig lóg,
at einki álop má verða gjørt uttan
rættvisar og sakligar grundir. Tí
tær, ið stríðast av ærligum huga
fyri okkara søk, seta seg fyri skursl
og skol, ið ikki eru tespilig at taka.

Hin størsti trúskapur, ta sterk-
astu verju frá okkum!

Svik ella misrækt, hina harðastu
avdúkan og hartan!

Tað má vera livsreglan yvir fyri
okkara umboðskvinnum.

Gera vit ikki hetta, verða vit
ongatið at vinna — vinna somu
rættindi sum maðurin.

Og er tað ikki okkara mál?

Jú! Tað er okkara mál! Einki
minni!

Tá ið vit hava vunnið somu
rættindi sum maðurin — tá fyrst-
ani kunnu vit av sonnum verða
honum til fulla nytta, fulla hjálpa.

Sum nú er vorðið, hvar ið tað
privatkapitalistiska samfelagið hevur
trýst okkum niður, nýtt okkum
til at trýsta mannin niður í lön,
nýtt okkum til at útkonkurera hann,
so hann í mongum ferri hevur
noyðst at sitid heima og verið
barnagenta, meðan vit hava givið
okkum at arbeiða hansara arbeiði
fyri helvtina av teirri løn, sum
hann yvirhefur hevur haft loyvi
til at ganga við til.

So forferdiligur hava vit kvinnur
verið móti okkum sjálvum og
monnum. Ella rættari: so hervi-
liga hava kapitalistarnir missbrúkt
okkum kvinnur!

Vinkonur! Kammiratar!

Hetta óskil, hetta svik hevur ein
av okkara fyrstestøðkvinnum gingið
við til ikki bert at tolerera. Men